

โดยปกติประจำเดือนจะหยุดขณะที่มีการตั้งครรภ์ ขณะให้นมบุตร หรือภาวะที่กำลั้หมด ประจำเดือน ผู้หญิงวัยเจริญพันธุ์ที่ประจำเดือนขาดหายไปเรียกว่า ภาวะพร่องประจำเดือนซึ่ง แบ่งเป็น 2 ชนิด primary หรือ secondary ขึ้นอยู่กับว่ามีอาการเกิดก่อนหรือหลังมีประจำเดือน ครั้งแรก หากเป็นชนิดprimary เกิดขึ้นเมื่อก่อนวัยมีประจำเดือนแล้วยังไม่มีประจำเดือน วัยรุ่นตอน ต้นอายุ16ปีแต่ยังไม่แสดงลักษณะของวัยเจริญพันธุ์ออกมา ส่วนชนิด secondary คือ เคยมี ประจำเดือนมาก่อนแต่มีช่วงประจำเดือนขาดไป 6เดือน ซึ่งผู้ป่วยส่วนใหญ่มีเป็นชนิดsecondary

สาเหตุ

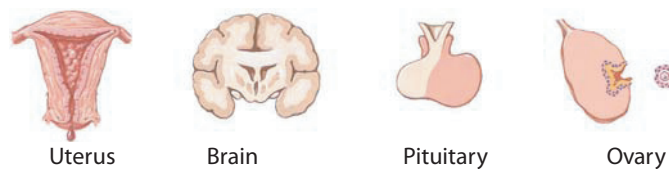
สาเหตุมักเกิดจากเกิดจากต่อมต่างๆโดนทำลายเช่น ต่อมใต้สมอง ต่อมไทรอยด์ รังไข่ มดลูก ส่วนน้อยที่สาเหตุเกิดจากชนิดprimary สำหรับผู้หญิงบางคนเกิดจากความผิดปกติของช่วง

คลอดพร้อมมดลูกซึ่งจำเป็นต้องได้รับการผ่าตัดเพื่อแก้ ปัญหา ความเสี่ยงที่ทำให้เกิดการขาดประจำเดือน อาทิ เช่น ลดน้ำหนักเร็วเกินไป ภาวะพร่องไทรอยด์ฮอร์โมน กินยาคุมหรือมีส่วนผสมของprogesterone ป่วยเป็น โรคเรื้อรัง ภาวะขาดประจำเดือนไม่ได้ส่งต่อทางพันธุกรรม

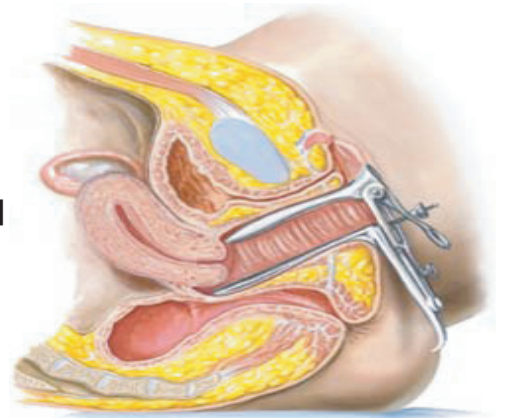
อาการ

อาการผิดปกติคือ ประจำเดือนไม่มา ส่วนอาการอื่นๆ ขึ้นอยู่กับสาเหตุของการพร่องประจำเดือนไป อาทิเช่น น้ำหนักขึ้น เหนื่อย พม่วง ผิวแห้ง ขับถ่ายยาก หัวใจเต้นช้า

วินิจฉัย

แพทย์วินิจฉัยจากการซักประวัติตรวจร่างกายและดูผลแล็บ แพทย์อาจจะต้องทำเอกซเรย์หรืออัลตราซาวด์เพื่อหาสาเหตุ เพิ่มเติม ในขั้นตอนแรก ตงตัดข้อสงสัยเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ โดยตรวจ pregnancy test ทำMRI สมองเพื่อตรวจสอบต่อมใต้สมอง และต่อม.hypothalamus เมื่อสงสัยว่าเป็นสาเหตุ ทำCT ช่องท้องและ อัลซิงกรานหรือtestอื่นๆเพื่อตรวจหาว่ามีความผิดปกติของมดลูกและรังไข่หรือไม่ ซึ่งแพทย์ทั่วไป จะต้องส่งต่อเพื่อปรึกษาแพทย์เฉพาะทางด้านนรีเวชและต่อมไร้ท่อ เพื่อประเมินการรักษาาร่วมด้วย

รักษา

ขึ้นอยู่กับสาเหตุที่ทำให้เกิดอาการหรือผู้ป่วยต้องการเตรียมเพื่อตั้งครรภ์ ดังนั้นผู้ป่วยต้องได้รับการรักษาเกี่ยวกับระบบต่อมไร้ท่อ อาทิเช่น ขนดก เสียงกุ่ม มีหนองเครา ที่ซึ่งบางคนมีอากสรเหล่านี้ร่วมด้วย ยาที่ใช้รักษาคือ medroxyprogesterone ซึ่งจะช่วยปรับประจำเดือนให้ดีขึ้น แพทย์จะแนะนำให้กินฮอร์โมนทดแทน (เอสโตรเจน) แคลเซียม วิตามินดี สำหรับผู้ป่วยบางคน หากมีผู้ป่วยที่ได้รับฮอร์โมนเสริม(เอสโตรเจน) อยู่แล้ว แพทย์จะแนะนำให้กิน ฮอร์โมน โปรเจสเตอโรนร่วมด้วยเพื่อป้องกันการเกิดมะเร็งมดลูก ส่วนยาอื่นๆ อาจจะใช้ สำหรับผู้ป่วยที่มีปัญหาต่อมหมวกไตแต่กำเนิด ภาวะรังไข่ไม่เจริญเต็มที่ ต่อมไทรอยด์สร้างฮอร์โมนลดลง ในกรณีผู้ป่วยผิดปกติของต่อมไทรอยด์ต้องรักษาด้วยการผ่าตัด ส่วนผู้ป่วยที่มีปัญหาเรื่องน้ำฟันทกลด แพดตกรรมการกินผิดปกติ ออกกำลังกายมากเกินไป ต้องได้รับคำปรึกษาจากนักโภชนาการ สำหรับผู้ป่วยที่ขาดประจำเดือนจากการเป็นโรค pcos(polycystic ovarian syndrome) ต้องรักษาด้วยการคุมกำเนิด ออกกำลังกาย ร่วมกับสารกินยา metformin ส่วนผู้ป่วยที่มีความผิดปกติทางพันธุกรรมส่งต่อในเรื่องประจำเดือนต้องปรึกษาเฉพาะทางด้านพันธุกรรม ส่วนการรักษาขึ้นกับดุลยพินิจของผู้เชี่ยวชาญ ผู้ป่วยเป็นโรคซึมเศร้า ไม่อยากอาหาร หรือกินแล้วล้วงคอเพื่ออ้วก หรือความผิดปกติทางด้านอารมณ์ควรปรึกษาจิตแพทย์เพื่อหาทางแก้ไข

ควรไม่ควร

- ✓ ควรปรึกษาแพทย์เฉพาะทางตามที่ได้รับคำแนะนำ
- ✓ ควรควบคุมน้ำฟันทกให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน
- ⊗ ห้ามหยุดยาหรือเปลี่ยนปริมาณยาที่กินเองโดยไม่ได้รับอนุญาตจากแพทย์
- ⊗ ห้าม กินยาต้ม ยาหม้อ ยาลูกกลอนหรือยาอื่นๆ ที่แพทย์ไม่ได้สั่งให้